

ХОМА ЧИ ТОМА НЕВІРУЮЧИЙ?

Коли хочемо підкреслити чиюсь недовіркуватість, то кажемо, що *це Хома невірний* або *невіруючий*. Чому ми так висловлюємося? Хто такий *Хома* і чим він заслужив такої честі?

Хома — це один із 12 апостолів, які супроводжували Ісуса Христа. Оскільки останнім джерелом перед запозиченням цього імені у слов'янські мови була відповідна грецька форма, то початковий приголосний передавався по-різному. Наприклад, у російській мові (і в церковнослов'янській) цей приголосний передавався як *ф* (*Фома*). В українській мові спостерігаємо розмаїту картину: можна почути те саме *ф* (*Фома*, *Фоменко* тощо), часто трапляється також адаптована форма *Хома*, *Хоменко*. Іноді можна також зустріти і початковий приголосний *т*: *Тома*, *Томенко* тощо. В сучасних умовах найприйнятніші форми передачі — *Хома* і *Тома* (особливо — в західних регіонах України). Очевидно, обидві форми мають право на існування.

Наприклад, у перекладі Святого письма Івана Огієнка вжито форму *Хома*, яку слід вважати народною українською, вільною від будь-яких іншомовних впливів. Тим часом у перекладі Івана Хоменка вжито форму *Тома*. Ця форма ближча до західноєвропейських мов. І. Огієнко в «Найголовніших правилах правопису» на початку 20-х років ХХ ст. пропонував писати, наприклад, *Фома Аквінський*.

Історія *Хоми* невіруючого в Євангелії Івана: «А Хома, один з Дванадцятьох, званий Близнюк, із ними не був, як приходив Ісус. Інші ж Учні сказали йому: «Ми бачили Господа!»... А він відказав їм: «Коли я не побачу на руках Його знаку відцвяшного, і пальця свого не вкладу до відцвяшної рани, і своєї руки не вкладу до боку його — не вірую!».

За вісім же день знов удома були Його учні, а з ними й Хома. І, як замкнені двері були, прийшов Ісус, і став посередині та й проказав: «Мир вам!» Потім каже Хома: «Простягни свого пальця сюди, та на руки мої подивись. Простягай й свою руку, і вклади до боку мого. І не будь ти невіруючий, але віруючий!» А Хома відповів і сказав йому: «Господь мій і Бог мій!» Промовляє до нього Ісус: «Тому вірував ти, що побачив Мене? Блаженні, що не бачили й увірували!»

У церковній традиції день святого славного апостола *Хоми* (*Томи*) відзначають 19 жовтня. А навесні святкують *Хомин* тиждень.

Надія Сологуб